

Придржување кон терапија со лекови: фактори кои влијаат и методи и пристапи на мерење - приказ на состојбата во Република Северна Македонија

Дијана Мицева

Оддел Фармација, Факултет за медицински науки, Универзитет „Гоце Делчев“ Штип

Придржувањето кон пропишаната терапија со лекови игра клучна улога во постигнување на оптимална контрола на болеста и подобрување на квалитетот на животот кај пациентите, особено оние со хронични болести. Сепак, во нашата држава следењето на нивото на придржување кон терапијата не е доволно дефинирано и токму поради оваа причина, постојат значителни предизвици во однос на воспоставувањето на соодветни методи и алатки за мерење.

Целта на ова литературно истражување е да се даде сеопфатен преглед на тековната состојба во Република Северна Македонија во однос на методите за одредување на степенот на придржување кон терапијата, но и да се дадат предлог насоки за потребните законодавни реформи и имплементација на современи алатки за следење на придржувањето кон терапијата. Од суштинско значење е да се направи ревизија на постојната национална регулатива и да се разгледаат и дефинираат стратегии за подобрување на мерките/методите за следење на придржувањето кај пациенти со хронични заболувања, како што е астмата. Астмата, како една од најзастапените хронични болести, сè уште претставува значителен здравствен предизвик поради ниското придржување кон терапијата, неправилната техника на користење на инхалаторите и и други фактори, главно поврзани со пациентите. Во овој контекст, презентирани се чекорите за адаптација на два клучни прашалника за одредување на придржувањето и контролата на техниката на инхалирање, со крајна цел подобрување и контрола на болеста, како дополнување на веќе претходно дадените насоки на медицинскиот персонал. Имплементацијата на овие алатки, на македонски јазик, ќе придонесе за систематско следење на терапијата и ќе помогне во идентификување на главните проблеми поврзани со непочитување на пропишаната терапија.

Според тоа очигледно е дека, усвојувањето на концизна законска рамка е од круцијално значење за да се постават јасни стандарди и барања за оценување на придржувањето кон лековите. Потребни се национални стратегии кои ќе обезбедат соодветни програми за мониторинг и зголемување на соработката помеѓу здравствените работници и пациентите, што ќе резултира со поуспешна контрола на хроничните болести како астмата.

Фармацевтите играат клучна улога во советувањето на пациентите и следењето на придржувањето кон терапијата, преку спроведување на фармацевтски грижи и консултации. Интеграцијата на овие методи, заедно со улогата на фармацевтите и законската регулатива, ќе придонесе кон подобри здравствени исходи и намалување на компликациите поврзани со хроничните заболувања.

Клучни зборови: алатки, методи, придржување, астма, регулатива